

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

DOM
2017-05-31
Meddelad i Luleå

Mål nr
2752-16

SÖKANDE

Explizit Public Service AB, 556570-3831
Nordlandergatan 15
931 33 Skellefteå

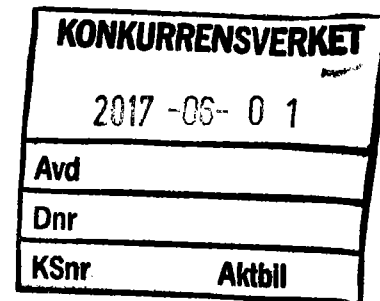
Ombud: Advokat Robert Svedjetorp
Advokatbyrån Kaiding Kommanditbolag
Box 124
901 04 Umeå

MOTPART

Luleå kommun
971 85 Luleå

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar yrkandet om att pröva kommunens beslut om sekretess.

Förvaltningsrätten bifaller Explizit Public Service AB:s ansökan om överprövning och beslutar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 84671

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 43

Telefon
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
0920-22 04 59

Expeditionstid
måndag-fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Luleå kommun (kommunen) har genom förenklat förfarande upphandlat ett lokalboknings- och föreningsbidragssystem (KLF 2016/547). I upphandlingen inkom två anbud, ett från Actor Smart Visitor System AB (Actor) och ett från Explizit Public Service AB (Explizit). Kommunen meddelade den 21 december 2016 att Actor lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, varvid bolagets anbud antogs.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Explizit framför

Explizit ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen inte får avslutas förrän en ny anbudsutvärdering genomförs, varvid Actors anbud inte får utvärderas. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om.

Till stöd för sin talan framför Explizit sammanfattningsvis följande.

Gällande referensuppdrag m.m.

I bilagan svarsformuläret har angetts att punkterna som utgör krav har markerats med bokstaven R. Kravet på relevanta referensuppdrag i punkten 2.1.1 samt bidragsfunktionalitet i punkten 2.3.1 har båda markerats med denna bokstav. Det torde inte kunna uppfattas på annat sätt än att en anbudsgivare måste komma in med en beskrivning som motsvarar respektive krav.

I punkten 2.1.2 anges att minst ett med förfrågningsunderlaget relevant referensuppdrag för en kommunkund för Tjänsten i Sverige ska anges. Sam-

mantaget bör detta krav således läsas som att det utgör ett krav för att utvärderas i upphandlingen att minst ett sådant uppdrag kan redovisas och att anbudsgivare som inte uppfyller detta krav rätteligen borde ha uteslutits.

Om det är möjligt att delta i upphandlingen trots att inget referensuppdrag av önskad typ angetts är förfrågningsunderlaget otydligt utformat. Denna brist i tydlighet har i så fall på ett negativt sätt påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede. Upphandlingen måste då göras om.

Tidpunkten när kraven på systemets funktion m.m. ska vara uppfyllda

I förfrågningsunderlagets punkt 1.4 anges att utvärderingen av anbuden ska ske under vecka 42-46. Vidare anges i punkten 2.7 i förfrågningsunderlaget att bedömningen av anbuden ska ske i viss ordning där det andra momentet utgörs av en kontroll av att anbuden uppfyller samtliga ska-krav, samt att anbudsgivare som inte klarar steg ett i processen inte går vidare till nästa steg. Att utvärdera en ännu inte existerande produkt utifrån konkreta ska-krav låter sig rimligen inte göras, vilket talar för att upphandlingen måste ha avsett en produkt som vid tidpunkten för anbudsinlämning uppfyllde – åtminstone – ska-kraven, men som därefter ska kunna anpassas till den övriga IT-miljön.

Explizit delar dock kommunens uppfattning om att datasystem typiskt sett kräver anpassningar till andra befintliga strukturer. Inget hindrar heller att en upphandling avser att utveckla ett helt nytt system för en beställare.

I upphandlingen har det dock genomgående talats om att den avser upphandlingen av ett system. I förteckningen över Funktionskrav (punkten 4) och Systemegenskaper (punkten 5) anges genomgående frågan om kravet uppfylls. Denna formulering kan inte uppfattas på annat sätt än att anbuden avsåg ett system som vid tidpunkten för anbudstidens utgång uppfyller de

angivna kraven. Om det är möjligt att lämna ett anbud på ett system som inte redan vid tidpunkten för anbudsgivningen uppfyller detta krav är detta något som måste ha framgått av förfrågningsunderlaget.

I punkten 3.2.1 anges att en leveranskontroll ska genomföras före driftstart. I andra stycket i denna punkt anges dock att denna leveranskontroll syftar till att avgöra om avtalad specifikation uppfylls även i verklig drift. Denna formulering torde innebära att den angivna funktionen måste ha funnits med redan i anbudet och att leveranskontrollen enbart syftar till att säkerställa den praktiska funktionen hos densamma. Det är alltså inte möjligt att först vid leverans komplettera systemet med ytterligare funktioner som inte funnits med redan i anbudet.

Förfrågningsunderlaget har således varit utformat så att upphandlingen avsett ett vid anbudstidpunkten befintligt och fungerande system som därefter ska anpassas till den aktuella miljön. Det är fullt möjligt att upphandla utvecklingen av ett visst system men detta måste då framgå av förfrågningsunderlaget att det är en sådan tjänst. Punkten 3.2.1 i förfrågningsunderlaget avser det test som ska ske efter avtalstecknande men innan leverans.

För det fall att förfrågningsunderlaget kan tolkas på så sätt att det varit möjligt att lämna anbud med ett system som först vid senare tidpunkt skulle kunna uppfylla de obligatoriska kraven har detta inte tydligt framgått av förfrågningsunderlaget. En sådan otydlighet måste medföra att upphandlingen bör göras om.

Sammantaget anser Explizit att Actors anbud inte uppfyller samtliga ställda krav och borde därmed ha uteslutits i annat fall har förfrågningsunderlaget varit så otydligt och i strid med LOU att upphandlingen måste göras om.

Gällande sekretess m.m.

Explizit har inte kunnat granska Actors anbud då kommunen har sekretessbelagt delar av anbudet. Actors anbud uppfyller inte ställda krav. Exempelvis anger Actor att man uppfyller kravet i punkten 4.3.17 vilken avser komplexa transaktionsintensiva funktioner som kräver Riksidrottsförbundets medverkan för att fås i drift.

Vidare är ska-kraven gällande punkterna 4.2.13, 4.2.17, 4.2.18 samt 4.3.12-4.3.14, 4.3.17, 5.4.1 och 5.9.7 inte uppfyllda. Kommentarsfältet för samtliga punkter är svärtade och Explizit misstänker att Actors anbud inte uppfyller dessa krav.

Vad kommunen framför

Kommunen anser att ansökan om överprövning ska lämnas utan bifall och framför sammanfattningsvis följande.

Gällande referensuppdrag m.m.

Kraven i förfrågningsunderlagets punkt 2.1.2 gällande referensuppdrag och punkten 2.3.1 gällande bidragsfunktionalitet utgör inga ska-krav. Under upphandlingsprocessen har Actor lämnat tillräcklig information om referensuppdrag och bidragsfunktionalitet. Kommunen anser därför att kraven är uppfyllda.

Kommunen anser vidare inte att förfrågningsunderlaget varit så oklart och otydligt som Explizit gör gällande. Det framgår tydligt av fliken instruktionen i förfrågningsunderlaget att beteckningen R innebär redovisning, dvs. en redogörelse i textform. Vidare framgår det tydligt att de krav som är markerade med beteckningen S är ska-krav. Kravet på referensuppdrag är marke-

rat med beteckningen R och har således inneburit att om leverantören väljer att beskriva ett relevant referensuppdrag så ska referensuppdragen avse en kommun för vilken tjänsten är i drifttagen.

Kraven i förfrågningsunderlaget har inte varit så otydliga att de inverkat på upphandlingens konkurrensuppsökande skede. Om potentiella anbudsgivare upplevt en otydlighet gällande kraven i förfrågningsunderlaget så har det funnits möjlighet att ställa frågor till den upphandlande myndigheten. Kommunen bedömer att kraven har varit tillräckligt tydliga och skäl för ingripande saknas på denna grund. Actor har inkommit med ett referensuppdrag där tjänsten är i drifttagen och motsvarar således det ställda kravet.

I kravet 3.3.7.1 som avser hävning har kommunen angett olika kriterier för när kommunen anser att ett väsentligt avtalsbrott har begåtts. Kommunen har begärt att leverantörerna ska ange om detta accepteras. Av Actors anbud framgår att kravet accepteras vilket är tillräckligt tydligt för att kravet ska anses uppfyllt.

Tidpunkten när kraven på systemets funktion m.m. ska vara uppfyllda

Explizits tolkning av kravet i punkten 3.2.1 är felaktig. Kravet berör inte alls frågan om att systemets funktionalitet ska vara färdigställd redan vid anbudstillfället. Däremot är det tämligen självklart att funktionaliteten ska finnas då avtal tecknas. Under upphandlingsprocessen har kommunen säkerställt att samtliga funktioner finns färdiga för leverans. Denna modell är den normala och den enda praktiskt möjliga att tillämpa vid upphandling av komplexa IT-system.

Kommunen har efter utvärdering och dialog med Actor kunnat konstatera att de uppfyller de ställda kraven i upphandlingen. Actor har besvarat att de uppfyller kraven i 4.2.17 (Schemaplanering), 4.2.18 (Översikt flera anlägg-

ningar), 5.2.1 (Webbriktlinjer), 5.4.1 (Responsivt system). Under upphandlingsprocessen har utvärderingsgruppen bl. a. via demonstration av systemet konstaterat att dessa funktioner finns och att Actor därigenom uppfyller kraven. Actor har vidare besvarat att bolaget uppfyller kravet i 5.9.7 (Envägs-krypterade lösenord). Detta kontrolleras enligt tidplan i avtalet.

Vad gäller övriga krav har kommunen under utvärderingsprocessen konstaterat att samtliga krav på funktioner finns i Actors systemlösning och att kraven därmed är uppfyllda. Vid inköp av datasystem föreligger alltid en viss osäkerhet om leverantörens system alls är kompatibelt med de datalösningar som kommunen har. Bokningssystem är komplexa och anpassningar till kommunens övriga systemlösningar måste därmed alltid ske. Kommunen har därför utformat sina krav på så sätt att systemet ska levereras med vissa funktioner. Med beaktande av hur kraven har formulerats i förfrågningsunderlaget kan det, enligt kommunens mening, inte tolkas på annat sätt än att det är krav som måste vara uppfyllda först vid leverans av systemet.

Actor har under upphandlingsprocessen förevisat aktuellt system med dess funktioner och kommunen är därmed förvissad om att samtliga krav i upphandlingen är uppfyllda och att systemet kommer att fungera vid leverans. Själva implementeringen av systemet sker i projektform tillsammans med leverantören och utvalda personer från kommunen. I implementeringsfasen genomförs tester av system för att komma fram till en lösning som fungerar för båda parter. Under testfasen kontrolleras att samtliga krav i upphandlingen är uppfyllda. Om systemet fungerar beslutar kommunen om leveransgodkännande. Först efter att systemet är levererat på överenskommet sätt får leverantören betalt. Detta framgår även av kravet i 3.2.1.

Actor och Explizit har haft samma förutsättningar i upphandlingsprocessen och leverantörerna har varit väl införstådda med att samtliga krav i systemet

ska vara uppfyllda vid leverans. Kommunen har därmed inte brutit mot någon bestämmelse i LOU, varför skäl för ingripande saknas.

Sekretess

Vad gäller frågan om sekretess kan kommunen upplysa om att Explizit har överklagat kommunens beslut att sekretessbelägga vissa delar av Actors anbud. Överklagandet har överlämnats till Kammarrätten i Sundsvall för prövning.

RÄTTSLIG REGLERING

Den 1 januari 2017 trädde lagen (2016:1145) om offentlig upphandling i kraft. Den nya lagen ska enligt övergångsbestämmelserna tillämpas på upphandlingar som påbörjats efter ikraftträdandet. I nu aktuellt mål är därför den numera upphävda lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, tillämplig.

I 1 kap. 9 § LOU anges principerna för offentlig upphandling. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LOU stadgas att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Explizit har i första hand gjort gällande att Actors anbud inte uppfyller de i upphandlingen ställda kraven. I andra hand att i det fall kommunen haft rätt att utvärdera Actors anbud, trots de av Explizit påstådda bristerna, brister förfrågningsunderlaget i tydlighet bl.a. avseende kraven på referensuppdrag m.m. och tidpunkten för kraven på systemets funktion.

Förvaltningsrätten konstaterar att om förfrågningsunderlaget brister i tydlighet och detta har påverkat Explizits möjlighet att lämna ett konkurrenskraftigt anbud har domstolen ingen möjlighet att besluta om att upphandlingen ska rättas. Bristen hänför sig då till det konkurrensuppsökande skedet och upphandlingen ska då göras om.

Förvaltningsrätten har därmed initialt att pröva om förfrågningsunderlaget brister i transparens på så sätt att detta påverkat Explizits möjligheter att lämna det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Det är den upphandlande myndigheten som bestämmer hur förfrågningsunderlaget ska utformas så länge detta inte strider mot LOU. Av transparens- och likabehandlingsprinciperna följer att den upphandlande myndighetens krav ska ha angivits på ett sätt som är tillräckligt för att en leverantör med utgångspunkt i förfrågningsunderlaget ska kunna skapa sig en bild av möjligheterna att lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Höga krav bör ställas på noggrannhet, tydlighet och transparens i alla delar av ett förfrågningsunderlag. De rättsprinciper som anges i LOU omfattar således ett krav på förutsebarhet. Det innebär att prövning och utvärdering ska ske samt kontrakt tilldelas på det sätt som anges i förfrågningsunderlaget.

Gällande referensuppdrag m.m.

I **punkten 2.1.2 i svarsformuläret** anges följande.

Beskriv minst ett med förfrågningsunderlaget relevant referensuppdrag från en kommun-kund för Tjänsten i Sverige. Referensuppdragen ska avse en kommun för vilken Tjänsten är idrifttagen.

I **punkten 2.3.1 i svarformuläret** anges följande.

Beskriv översiktligt Er tjänst Boknings- och föreningsbidragssystem, med avseende på funktioner och innehåll.

De ovan nämnda punkterna är märkta med bokstaven R och anbudsgivaren har att fylla i följande svarsalternativ; Ja, delvis, nej, anpassning, me eller ej relevant. Därefter finns fält för ifyllnad av kommentar/hänvisning.

Kommunen har i sin **Beskrivning av kolumnernas betydelse i svarsformulär** lämnat följande information om punkten R ”Redovisning, här vill vi ha en redogörelse i textform.”

Förvaltningsrätten konstaterar att det i svarsformuläret efter bokstaven R anges ”Krav” i kolumnen. Vidare kategoriseras punkten 2 som ”Urval” och därefter att punkterna 2.1.1– 2.1.3. avser ”Erfarenhet” och vidare att punkterna 2.2.1–2.2.5 avser ”Resurser och kompetens”.

Kommunen har i yttrande till förvaltningsrätten uppgett att kraven i dessa punkter gällande referensuppdrag (2.1.2) och bidragsfunktionalitet (2.3.1) inte utgör ska-krav. Vidare att Actor lämnat tillräcklig information om referensuppdrag och bidragsfunktionalitet, varför kraven är uppfyllda. Actor uppges även ha inkommit med ett referensuppdrag där tjänsten är i drifttagen, varför kommunen anser att referensuppdraget motsvarar det ställda kravet.

Förvaltningsrätten anser inte att de nämnda punkterna kan tolkas på annat sätt än att dessa synes utgöra viktiga krav. Det anges tydligt gällande referenser att anbudsgivaren ska beskriva minst ett relevant referensuppdrag, vilket enligt förvaltningsrättens mening inte kan uppfattas på annat sätt än att kommunen ställer som krav att minst ett referensuppdrag ska redovisas. Denna tolkning får även stöd av kommunens yttrande.

Såsom upphandlingsunderlaget är utformat är det oklart vilka punkter kommunen menar utgör s.k. obligatoriska krav, dvs. krav som ska vara uppfyllda för att anbudet ska utvärderas. Vissa punkter ska enligt kommunen endast redovisas men samtidigt har kommunen bl. a. i punkten 2.1.2 uppmanat anbudsgivaren att beskriva minst ett relevant referensuppdrag samt vidare att referensuppdraget ska avse en kommun för vilken tjänsten är ”idrifttagen”. Kommunen har vidare benämnt bl.a. denna punkt som just ett ”krav”. Som underlaget till upphandlingen är utformat är det otydligt vad en anbudsgivare ska besvara eller får besvara. I vilket fall brister förfrågningsunderlaget i dessa delar i tydlighet och förutsebarhet.

Tidpunkt för kraven på systemets funktion m.m.

Explicit har vidare framfört att det tydligt framgår av underlaget till upphandlingen att den avser ett system samt att detta system vid tidpunkten för anbudstidens utgång uppfyller de angivna kraven.

Kommunen har å andra sidan uppgett att systemets funktionalitet ska finnas då avtal tecknas samt att kommunen under upphandlingsprocessen säkerställt att samtliga funktioner då finns färdiga för leverans.

I punkten 3.2.1 i svarsformuläret anges följande.

Vi föreslår att test före driftstart, acceptanstest oh övertagande sker enligt följande:

Innan systemet tas i drift ska Systemet testas av Beställaren under 2 veckor. Testet leder fram till ett beslut om att ta systemet i drift eller inte.
En tid efter driftstart kontrolleras Systemet av Beställaren under en acceptansperiod omfattande sex veckor, dock minst två månadsskiften. Denna leveranskontroll syftar till att avgöra om avtalad specifikation uppfylls även i verklig drift.
Beställaren upprättar under acceptansperioden protokoll över upptäckta felaktigheter och senast 14 dagar efter acceptanstestperiodens slut leveransgodkänner/underkänner Beställaren på basis av eventuella avvikelser i leveransen. Senast 2 veckor efter korrigerande av eventuella avvikelser sker övertagande av Systemet.

Ange om ovanstående principer kan accepteras.

Se definitionsruta nedan.

Test före driftstart:	Inför driftstart – underlag till beslut om driftstart
Driftstart:	Produktionssättning av Systemet i ordinarie drift i verksamheten
Acceptanstest:	(Leveranskontroll) efter driftstart
Leveransgodkännande:	Efter genomförd acceptanstest, när inga avvikelser som stör driften kvarstår
Övertagande:	När samtliga under acceptanstest upptäckta avvikelser är korrigerade, eller en överenskommelse om när de ska korrigeras är träffad.

Punkten 4 i svarsformuläret omfattar ”Funktionskrav” vilka innefattar undergrupperna: Generella krav på tjänsten, Krav på tjänstens lösningar och bokningshantering, Krav på lösningar för bidragshantering, Krav på lösningar för lotterihantering, Rapporter och Systemförvaltning.

I dessa undergrupper föregås kravet med ett S och sedan med en fråga om kravet är uppfyllt. I svarsformuläret anges ingen förklaring till bokstaven S men i **Beskrivning av kolumnernas betydelse i svarsformuläret** anges följande avseende S ”Skall-krav, ett ja-svar krävs för att anbudet ska gå vidare till utvärdering”.

Ett tjugotal punkter gällande Funktionskrav föregås med bokstaven S.

Punkten 5 i svarsformuläret avser ”Systemegenskaper” och dess undergrupper är: Allmänt, Systemets tillgänglighet, Arbetsmiljö, Mobilt användargränssnitt, Prestanda och kommunikation, Integrationer, Säkerhet, Drift, Autentisering och behörighet samt Övervakning och loggning.

I denna grupp om Systemegenskaper finns ett tiotal krav markerade med bokstaven S.

Förvaltningsrätten konstaterar att samtliga ställda S krav, enligt kommunens beskrivning, ska vara uppfyllda för att anbudet ska gå vidare till utvärdering. I yttrande till förvaltningsrätten har kommunen dock uppgett att kraven i förfrågningsunderlaget har utformats på så sätt att det är fråga om krav som måste vara uppfyllda först vid leverans av systemet och att systemet först vid tecknandet av anbud ska vara befintligt och fungerande. Kommunen har vidare uppgett att den tillsammans med leverantören vid implementationsfasen genomför tester av systemet och kontroll görs om samtliga krav är uppfyllda.

Enligt förvaltningsrättens bedömning framstår det, utifrån vad som framgått av förfrågningsunderlaget och därutöver av kommunens yttranden till förvaltningsrätten, som oklart vid vilken tidpunkt kommunen avsett att kraven på systemets funktion ska vara uppfyllda enligt förfrågningsunderlaget och det finns i dessa delar utrymme för olika tolkningar. Förvaltningsrätten noterar i denna del att de obligatoriska kraven i regel ska vara uppfyllda vid tiden för anbudsingivandet om inget annat särskilt angetts i förfrågningsunderlaget och det inte kan anses vara oproportionerligt att kräva kravuppfyllelse vid denna tidpunkt.

Slutsats

Förvaltningsrätten anser sammanfattningsvis att förfrågningsunderlaget i många delar är otydligt utformat och brister i transparens. Vad Explizit anfört om otydligheter i förfrågningsunderlaget innebär således enligt förvaltningsrättens mening att kommunen har brutit mot LOU och dess bakomliggande principer. Detta har påverkat bolagets möjligheter att lämna ett konkurrenskraftigt anbud och bolaget har därigenom lidit eller kunnat komma

att lida skada. Mot bakgrund av att bristerna är hänförliga till upphandlingens konkurrensuppsökande skede ska upphandlingen göras om. Ansökan om överprövning ska därmed bifallas.

Eftersom Explizits talan ska bifallas redan på grund av ovan anförda omständigheter saknas, enligt förvaltningsrättens mening, skäl för att pröva bolagets övriga invändningar i målet.

Sekretess m.m.

Förvaltningsrätten är förhindrad att pröva frågor gällande sekretess och noterat att Explicit överklagat kommunens beslut att inte lämna ut vissa handlingar till Kammarrätten i Sundsvall, som är behörig domstol att pröva frågan om utlämnande av begärda handlingar.

Förvaltningsrätten avvisar därför Explicits yrkande om granskning av frågor gällande kommunens sekretessbeslut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1 C LOU (se bilaga).

Marika Pernu
tf. rådman

Carola Andersson har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.